

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Muotoilun koulutusohjelma/ Tekstiili- ja vaate suunnittelu

Minttu Husu

WHITE NOISE- Valkoinen vaatemallisto

Opinnäytetyö 2010

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Muotoilu

HUSU, MINTTU	White Noise-Valkoinen vaatemallisto
Opinnäytetyö	36 sivua + 9 liitesivua
Työn ohjaaja	Lehtori Esko Ahola
Toimeksiantaja	Tmi Minttu Husu
Marraskuu 2010	
Avainsanat	uniikki, valkoinen, vaatemallisto

Opinnäytetyön aiheenani oli suunnitella valkoinen vaatemallisto. Ajatukseni tähän lähti kiinnostuksestani kuolemaan, ja siihen liittyviin mysteereihin. Valkoinen väri mallistoon tuli ajatuksesta kuoleman jälkeisestä elämästä, hengellisyydestä, rauhasta ja puhtaudesta. Näihin kaikkiin yhdistetään värinä valkoinen. Mallisto sisältää kolme erilaista asua, joista olen toteuttanut yhden.

Opinnäytetyöni on produktiivinen ja tavoitteeni oli luoda kauniita, uniikkeja asuja. Malliston kohderyhmänä ovat naiset, joilla riittää rohkeutta pukeutua huomiota herättävästi, ja halua herättää keskustelua. He eivät pelkää tuoda mielipiteitään julki.

Päätutkimusongelmanani oli, kuinka saada erilaiset teemat kuten surupuku ja käärinliina toimimaan yhdessä. Tavoitteeni oli myös pitää asut mahdollisimman pelkistettyinä ja keveän oloisina. Halusin karistaa mahdolliset yhteneväisyydet hääpukuihin, joihin vaatteet voitaisi värin puolesta yhdistää.

Mallistoni lopputulos oli valkoisista ja luonnonvalkoisista kankaista yhdistelemällä luotu vaatemallisto. Mallistossa läpikuultavat ja hennot kankaat yhdistyvät peittävään trikooseen luoden näin tasapainoa toisilleen. Yhteenvedossa tarkastelen koko prosessin onnistuneisuutta.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Design

HUSU, MINTTU

White Noise- white collection

Bachelor's Thesis

36 pages + 9 pages of appendices

Supervisor

Esko Ahola, Senior lecturer

Commissioned by

Tmi Minttu Husu

November 2010

Keywords

unique, white, collection

The subject of this thesis was to design a white dress collection. The idea for this collection came from my interest in death and all the mysteries which surround it. The focus on the colour white originated from ideas and thoughts about the afterlife, spirituality, peace and purity, which are all connected by the colour white. The collection includes three different outfits, of which I have produced one.

The thesis is productive and the aim was to create beautiful and unique clothes. The collection's target group is women who have the courage to wear clothes which attract attention and who want to cause discussion: they are not afraid to be forthright about their opinions.

The thesis' main research problem was how to combine two very different themes, and make them work together. My goal was to keep the clothes as plain and light feeling as possible. I wanted to lose all possible connections to wedding dresses that there could be.

The collections' outcome was a clothing collection combined with white and natural white coloured fabric. In the collection the transparent and delicate fabrics are joined with stronger tricot, creating a balance with each other. In the conclusion I examine the design process and how it worked in the end.

SISÄLLYS

1.JOHDANTO

2.LÄHTÖKOHDAT

- 2.1. Tavoitteet 6
- 2.2. Tutkimusongelma 7
- 2.3. Viitekehys 7
- 2.4. Tutkimusmenetelmät 8

3.KUOLEMA

- 3.1. Kuoleman käsityksiä 9
- 3.2. Uskomukset 10
- 3.3. Hautajaiset 11
- 3.4. Surupuku 11
- 3.5. Suruaika 14
- 3.6. Käärinliina 15

4. VALKOINEN

- 4.1. Väri 18
- 4.2. Symboliikka 19

5. SUUNNITTELU

- 5.1. Alku 19
- 5.2. Ideointia 20
- 5.3. White Noise 20
- 5.4. Lopullinen idea 21

6.TOTEUTUS

- 6.1. Valitut mallit 23
- 6.2. Materiaalit 24

6.3. Toteutus	25
6.4. Runo ja painatus	27
6.5. Asujen kuvaus	28
7.PÄÄTELMÄT	32
7.1. Tutkimuskysymykseen vastaaminen	32
7.2. Suunnitteluprosessi ja aikataulu	32
7.3. Tulevaisuuden suunnitelmat	33
LÄHTEET	34
KUVALUETTELO	35
LIITELUETTELO	36

1. JOHDANTO

Opinnäytetyöni lähtökohtainen aihealue on kuolema. Kuolema toimii inspiraationi lähteenä vaatemallistolleni. Aihe on itselleni tärkeä ja haluankin käsitellä omia pelkojani ja suruani myös tämän työn kautta. Kuolema on aina kiinnostanut minua, se on pelottava ja väistämätön. Kun on menettänyt jonkun tärkeän ihmisen voi vain toivoa ja rukoilla, että hän on jossain. Kuolleita ihmisiä haluaa aina kuvitella kauniina valkoisissa vaatteissa katselemassa ja suojelemassa niitä, jotka vielä ovat täällä maan pinnalla.

Kuolemasta moni ei halua puhua, se on tabu ja ikävä välttämättömyys, jonka jokainen toivoo vasta vanhana kohtaavansa. Minä pelkään sitä, se on tuntematon, siihen ei yksikään voi varautua. Tämä mallisto on niille, joiden elämä on päättynyt täällä maan päällä. Erityisesti tämän työni omistan *sinulle*.

2. LÄHTÖKOHDAT

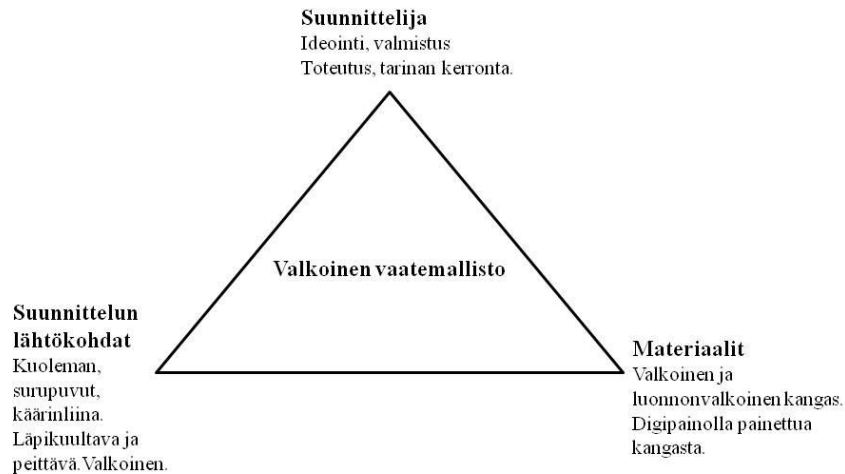
2.1. Tavoitteet

Opinnäytetyöni on produktiivinen. Ideani on suunnitella uniikkeja asuja pelkästään valkoisista kankaista. Käytän työssäni digipainoa asujen yksityiskohtiin. Taustana on kuolema ja siihen liittyvät uskomukset. Valkoisen värin symboliikkaa ja merkityksiä hain kirjoista ja Internetistä. Suunnittelun lähtökohtana ovat myös käärinliinat ja surupuku, joista toivon saavani inspiraatiota mallistolleni. Etsin myös niistä mahdollisimman paljon tietoa. Tavoitteenani oli tehdä uniikki mallisto, joka toimii käyttövaatteena. Mallistoni kohderyhmänä ovat naiset, jotka pukeutuvat mielellään uniikkeihin vaatteisiin. He haluavat pukeutumisellaan herättää muissa ihmisissä jonkinlaisen reaktion. Vaatteet ovat heille tapa ilmaista mielipiteitään ja erottautua joukosta.

2.2. Tutkimusongelma

Kuinka saan toimimaan suunnittelun lähtökohdana olevan käärinliinan ja surupuvun teeman yhdessä? Kuinka pidän asut pelkistettyinä, ja keveinä? Kuinka saan valkoiset asut näyttämään muulta kuin hääpuvulta.?

2.3. Viitekehys

Kuva 1. Viitekehys

Viitekehyyksen vasemmassa kärjessä on suunnitteluni lähtökohdat. Kuolema on kantava teema mallistolla. Aiheeseen hain suunnitelmalleni ideoita vanhoista surupuvuista ja käärinliinasta. Mallistoni halusin olevan raskaasta temasta huolimatta kaunis ja hauras valkoinen. Oikeassa kärjessä ovat materiaalit, värinä valkoinen ja luonnonvalkoinen kangas sekä yksityiskohtaa asuille tuo digipainolla painettu yksityiskohta. Ylimpänä kolmion kärjessä on suunnittelija, minä. Suunnittelija ideoi ja valmistaa malliston. Suunnittelijana halusin myös luoda tarinaa asuilla tuoden siihen sisältöä.

2.4. Tutkimusmenetelmät

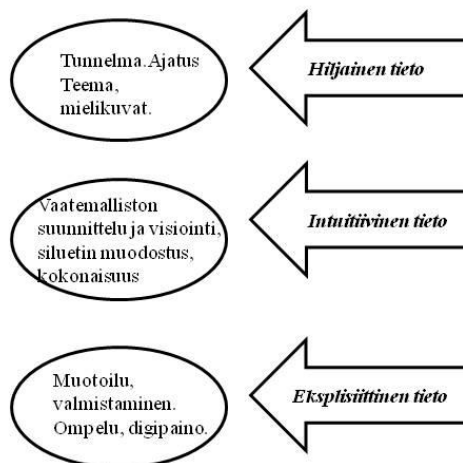
Suunnittelussa käytin menetelminä hiljaista tietoa, eksplisiittistä ja intuitiivista tietoa ,jotka kaikki ovat kytköksissä toisiinsa.

Hiljainen tieto - *tacit knowledge*, on tietoa, joka meillä on kokoajan käytettävissä. (Koivunen 1997,77) Tietoisuus omasta ruumiista, omasta elämisestä ja olemassaolosta sekä mielen kokonaistilasta on hiljaista tietoa.(Koivunen 1997,81) Hiljainen tieto on tietoa, jota ihmisellä on enemmän kuin hän osaa kertoa tietävänsä. Hiljainen tieto on osa rutiineja, se perustuu kokemuksiin ja elämän katsomukseen, se on hiljaista yksinpuhelua jota värittävät mielikuvat.(Nuutinen 2004,119)

Intuitiivinen tieto-*Scienta intuitiva* on tietoa ilman rationaalista ajattelua. Se on välitöntä tajuamista, ilman väliin tulevaa järkeilevää pohdintaa. Intuitio on kyky nähdä asiat kokonaisuuksina ilman että ne ovat kokonaisina havaittavissa.(Nuutinen 2004,118)

Eksplisiittinen tieto-*focal knowledge* on tietoa jota yksilö tietää tietävänsä. Se on numeroita ja kaavoja, sitä voidaan ilmaista kirjoitettuina sanoina ja lauseina. Eksplisiittinen tieto on rationaalista ajattelua.(Nuutinen 2004,116)

Hiljainen tieto tulee tietoisuuteen intuition kautta ja muuttuu eksplitiiviseksi tiedoksi.(Nuutinen 2004,118)

Kuva 2. Havainnointi kuva suunnitteluni kulusta.

Suunnittelussa ensimmäiset asiat ovat äänettömiä ja hiljaisia mielikuvia pään sisällä. Teema ja tunnelma ovat hiljaista tietoa. Malliston hahmottaminen silueteiksi ja muodoiksi, väreiksi ja kokonaisuudeksi, on intuitiivista tietoa. Malliston valmistus ja muotoilu, kankaan käsittely ja ompelu ovat eksplisiittistä tietoa.

3. KUOLEMA

My name is Death, cannot you see? Lords, dukes and ladies bow down to me, And you are one of those branches three, And you fair maid, and you fair maid, and you fair maid must come with me.

-Death and the Lady-

3.1. Kuoleman käsityksiä

Kuolema on yhtä luonnollinen asia kuin syntymä, mutta siihen suhtautuminen on kuitenkin aivan erilaista. Ennen vanhaan kuoleman näkeminen arkipäiväisessä elämässä oli normaalia, sillä monet sukupolvet asuivat saman katon alla. Myös ruumiiden läsnäolo jonkin aikaa ennen hautaamista oli joskus välttämätöntä

ikäntyvien perheenjäsenten menehtyessä.”Varhaiskantisissa yhteisöissä kuoleman tosiasiaa ei voida kiertää eikä välttää.” (Virtanen 1999,124.) On olemassa uskomuksia ja tarinoita siitä, mitä meille tapahtuu kun siirrymme toiselle puolelle. Mutta varmuutta, siitä mitä todella tapahtuu, ei ole kenelläkään. Pelottavinta kuolemassa on tuntematon. Haluamme selittää kuolemaa järjellä ja faktoilla, mutta emme tähän pysty. Kukaan ei ole palannut kertomaan mitä on kuoleman jälkeen. Kuolema on kuin tyhjää, pimeää, ajatonta ikuisuutta, tietoisuuden sammumista. Ruotsalainen kirjailija Sven Dalblanc kirjoitti vakavasti sairastuttuaan päiväkirjaansa näin: ”Mutta juuri se että kuolema on ei-mitään pelottaa meitä eniten. Uhkaaminen jääkylmällä vankityrmällä kuullostaa pelottavalta, mutta se on kuitenkin parempi kuin ei-mitään.” (Heikkilä & Jokivuori 1994, 115.). Tässä meidän ajassamme, jossa kaikki on kiireistä ja hektistä emme ehdi emmekä halua pysähtyä pohtimaan syvällisemmin kuolemaa. Nykyaikana ihannoimme nuoruutta ja kauneutta. Vain heikot ja vanhat kuolevat. Kuolema on syrjäytetty, on luotu kuoleman kieltävä ilmapiiri. (Heikkilä & Jokivuori 1994,22.)

3.2. Uskomukset

Kansanuskomuksissa ihmiset tunsivat ennusmerkkejä lähestyvään kuoleman. Tietyt äänet, valoilmiot, lasten ja eläinten outo käyttäytyminen saattoi merkitä jonkun läheisen poismenoa. (Taive 1990,231.)

Vaikka ennen kuolleiden näkeminen oli enemmän arkipäivää kuin meidän aikanamme, kun kuolema tapahtuu usein sairaalassa pois silmiemme alta. Leimasi pelko vainajaa kohtaan. Vainajat säilytettiin usein pihapiirissä ennen hautausta, jolloin pelko vainajan paluusta kotitaloon kasvoi. ”Kummittelun estämiseksi vainajan isot varpaat sidottiin yhteen, tuolit kaadettiin nurin tai jäljet lakaistiin portille asti”.(Virtanen 1999,271) Ennen hautaamista oli myös tapana laittaa erilaisia tavaroita arkkuun mukaan, kuten lantteja jottei vainaja tulisi noutamaan niitä jälkeenpäin. (Virtanen 1999,271)

3.3 Hautajaiset

Suomessa varhaisimmat hautaustavat olivat vainajan ripustaminen puiden oksiin tai kätkeminen luolaan. Pronssikaudella 2000-500 eKr. oli kehittynyt jo tavaksi haudata vainaja suorakaiteen tai ympyrän muotoiseen hautaan, joka oli suuri kivikasa.

Rautakaudella 500-1150eKr. yleisimpiä olivat kalmistot, joissa vainaja tai vainajan tuhkat laitetaan maan pinnalle ja peitetään kivillä tai kiven sekaisella kummulla.

(Heikkilä & Jokivuori 1994,142.) Hallitsevaksi hautausmuodoksi tuli vähitellen maahan hautaaminen. Arkkia alettiin käyttää 1600-luvulla. se oli vaatimattoman näköinen, maalaamaton ja usein vainajan itsensä tekemä. Myöhemmin arkkuja saatettiin maalata, yleensä mustaksi. Lasten arkku oli valkoinen tai vaaleansininen. (Taive 1990,232.)

Nykypäivänä hautaustavoista suosituimmaksi on noussut polttohautaus perinteisen maahan hautaamisen lisäksi. Myös vanhan perinteen mukaiset ruumiinvalvojaiset ovat elpymässä. Tällöin ihminen todella ymmärtää viimeistään läheisen olevan poissa. Arkun äärellä lasketaan kukkaseppeleet ja lausutaan muistosäe. Muistolauseen lukeminen on jäänyt tavaksi vanhasta itkijänaisperinteestä. (Aalto 1999,370)

3.4. Surupuku

Surupuku on symboli surulle ja surun esiintymiselle läheisen kuoltua hautajaisista suruajan loppuun. Asut kunnioittavat kuolemaa ja kertovat muille perheessä tai yhteiskunnassa aiemmin tapahtuneesta menetyksestä. Päävärinä surupuvussa on musta. Surupuvun käytössä oli tarkat säännökset joiden mukaan tuli pukeutua. Surulla oli myös eri tasoja, joiden mukaan asut vaihtelivat. Surupuvusta ja hautajaisista tuli 1600-luvulle mennessä järjestetympiä kuin aiemmin. Surupuvun käyttö tällöin kuului hautajaisissa vain lähimmille omaisille. Asuihin kuuluivat suuret huput, joilla peitettiin kasvot. Leskien elämä oli hyvin eristettyä johtuen heidän sosiaalisesta asemastaan. He erottuivat joukosta erilaisilla vaatteilla. Asujen tuli viestittää muille heidän hartauttaan. Leskien ja nunnien vaatteissa oli paljon yhdennäköisyyttä. Molemmat pukeutuivat mustiin ja valkoisiin, nunnat symboloiden siveellisyyttän ja lesket symboloiden suruaan ja menetystään. Molempien kuului verhoutua

vartalonmuotojen peittäviin kaapuihin ja peittää päänsä ja osan kasvoistaan huntuihin. (Taylor 1983)

Lesket käyttivät 1500-luvulla poimutettua päähinettä ja olkapäille ulottuvaa kauluria, sekä mustaa hihatonta kaapua. Päähine peitti hiukset ja leuan, jättäen vain kasvot näkyviin. Myöhemmin 1500-luvun lopulla muotiin tuli Pariisin päähine. Se oli hyvin istuva valkoisesta pellavasta valmistettu päähine. Toisin kuin ennen se paljasti nyt myös leuan ja osa hiuksista sai mös olla näkyvissä. Päähine oli hyvin suosittu, mutta vain varakkaiden keskuudessa. (Taylor 1983)

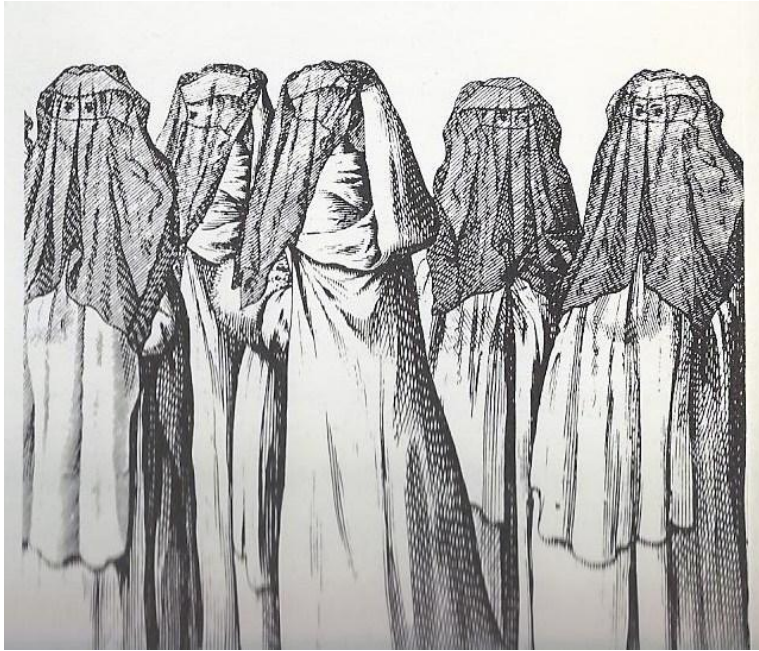

Kuva 3. Queen Mary, F. Clouetin maalaus, 1559-61.

Ensimmäisen surujakson aikana 1700-luvulla asujen kuului olla mattapintaisia, kaikki kiiltävät pinnat kankaissa olivat ehdottomasti kiellettyjä. Kampavilla ja harso, karkeat kankaat olivat ehdottomia. Ensimmäisen suruajan jälkeen, noin vuosi puolison kuolemasta oli lupa pukeutua jo hieman keveämmin, oli mahdollista käyttää hillitysti kuvioituja kankaita ja värinä ei ollut enää ehdoton musta, myös harmaata ja

malvanväriä oli lupa käyttää. Myös erilaisia asusteita, kuten huiveja,hiuskoruja,viittoja ja käsineitä käytettiin. (Burrows 2010)

Lesket käyttivät 1700-luvun puolessa välissä mustaa pitkähelmaista kaapua ja mustaa silkkistä huntua. Varakkaimmilla naisilla oli päät peitettynä suurilla hupuilla, jotka ulottuivat kulmakarvoihin asti, huppujen päälle oli laitettu läpikuultava musta huntu, joka peitti kasvot. Vähemmän varakkaat naiset käyttivät lipallisia hattuja ja lyhyempiä huntuja. (Taylor 1983)

Kuva 4. Hautajaissaattue 1700-luvulla.

Kuva 5. Suruajan puolivälin muotia v.1901

Surupuvun ja muotiasun erot olivat huomattavan pieniä 1800- ja 1900-luvulla. Molempien leikkaukset olivat samankaltaisia, eroavaisuuksia löytyi väristä ja kankaasta. Sen aikaiseen surupukuun kuuluivat muodinmukainen vyötärönkorostaminen. Pitsin ja röyhelöiden käyttö kauluksissa ja kirjailtu ylävartalo olivat suosittuja ja paljon käytettyjä. (Taylor 1983.)

3.5. Suruaika

Suruaika oli lain määrittelemä aika leskille joka heidän kuului viettää puolisonsa kuoltua. Leskien asema oli ennen monissa kulttuureissa onnetonta, heidän syntymisensä naisiksi määritteli heidän kohtalonsa. Mieheensä menettäneiden naisten katsottiin menettäneen samalla elämän tarkoituksensa, joka oli palvella miestä, elää häntä varten ja jatkaa sukua. Usein naiset surmattiin kuolleen miehensä vierelle hautaan, palvelemaan miestään tuonpuoleiseen. Pienet lapset, jotka olivat vielä riippuvaisia äitinsä hoidosta, haudattiin mukana. (Taylor 1983.)

Varhaisessa Egyptissä n. 2900 eKr. Haudattiin johtajan kuoltua mukaan hänen palvelijansa ja seuraajansa suojelemaan häntä toiseen maailmaan. (Taylor 1983.)

Aristokraatit ja keskiluokkaiset lesket eristäytivät koteihinsa puolisonsa kuoltua määrätyiksi ajoiksi. He verhoilivat huoneensa mustalla kankaalla, jotka peittivät lattiat, seinät, katot ja huonekalut. (Taylor 1983.)

Määräykset suruaikoihin olivat tiukimpia keski- ja yläluokkaisille leskille. Suruajan kesto oli kaksi ja puoli vuotta miehen kuolemasta. Se rajoitti leskien sosiaalista elämää. Kotonta poistuminen oli ensimmäisen vuoden aikana sallittua vain kirkossa käymiseen ja lähimpien sukulaisten tapaamiseen. Oli lupa pukeutua vain mustaan mattapintaiseen silkkiin tai harsoon. Toisen vuoden aikana sosiaalinen kanssakäyminen sai olla laajempaa. Viimeisen puolen vuoden ajan suruajasta oli lupa pukeutua muihin väreihin, kuten harmaaseen, valkoiseen ja malvanväriin. (Taylor 1983.)

3.6. Käärinliina

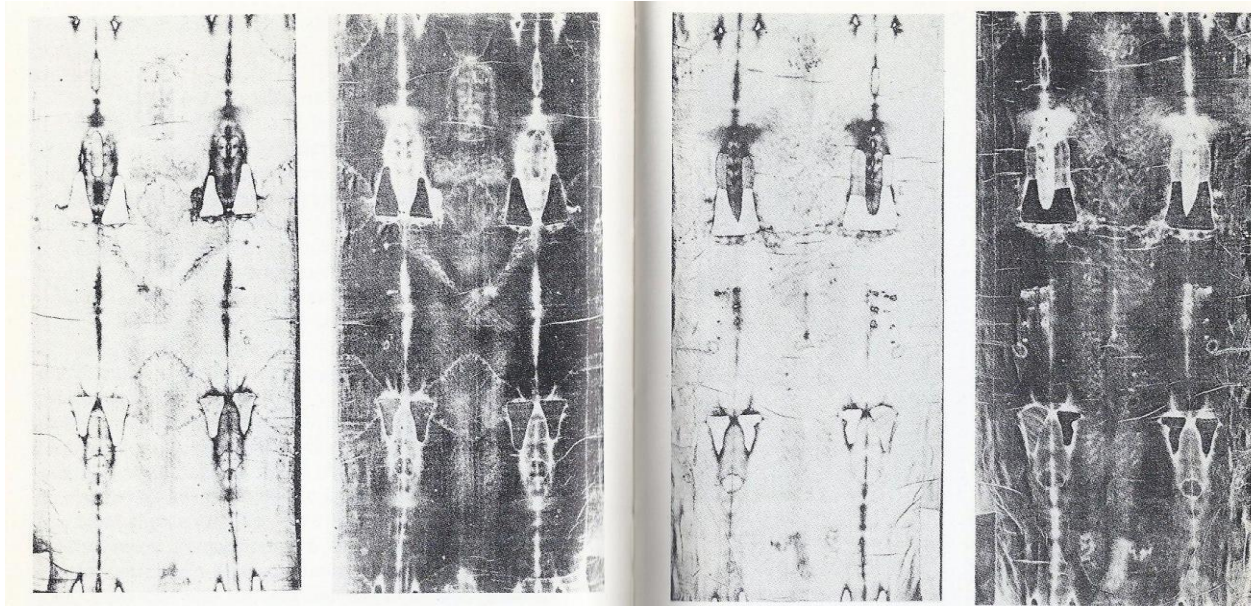
Joh 19:40 Niin he ottivat Jeesuksen ruumiin ja käärivät sen hyvänhajuisten yrttien kanssa käärinliinaan.

Kuuluisaa Torinon käärinliinaa, jossa uskotaan näkyvän Jeesus Kristuksen kasvojen ja ruumiin jäljet, säilytetään Torinossa Johannes Kastajan tuomiokirkossa kuninkaallisessa kappelissa. Käärinliina on piilottettuna visusti varkailta ja muilta uteliailta silmiltä. Se on käärittynä punaiseen silkkiin ja sijoitettu 120cm:n mittaiseen puulippaaseen, jota säilytetään asbestilla peitettyssä rauta-arkussa, joiden kolme lukkoa vaativat jokainen oman avaimensa. (Wilson 1978,13.)

Käärinliina on suuri pellavakangas, joka on kooltaan 4,346m pitkä ja 1,093m leveä. Kangas on yhtenäinen lukuun ottamatta vasempaan laitaan kiinnitettyä kaistaletta.

Käärinliinan sisällä ollut mies on kääritty liinaan pituussuunnassa. Liina kulkee ensin päästä varpasiin ja varpaista takaraivoon. Ennen käärinliinan löytymistä Jeesus kuvattiin maalauksissa käärittynä nauhoihin kuin Egyptin muumiot. Eikä suinkaan suureen pellavakankaaseen kuin jälkeinpäin on uskottu käärinliinan löydyttyä. (Wilson 1978.)

Käärinliina löydettiin salaperäisen tapahtumasarjan kautta 1300-luvulla, jolloin se tuomittiin ensikädeltä huijaukseksi. Sen uskottiin olevan taitavasti maalattu ja ilveilevän kirkolle. Käärinliina on nähnyt päivänvalon julkisesti vain muutamia kertoja. Osittain tästä syystä vuonna 1898 harrastelijavalokuvaaja Secondo Pia halusi tallettaa käärinliinan kuuluisan hahmon jälkimaailmalle. Valokuvan kehittyessä Pia huomasi sen olevan paljon tarkempi kuin pellavakankaalla oleva hahmomainen kuva. Lasinegatiiville ilmestyi teräväpiirteinen kuva, paljon kirkkaampi ja selvempi kuin alkuperäisessä käärinliinassa. Vuonna 1931 ammattivalokuvaaja Giuseppe Enrie otti kuvat, jotka syrjäyttivät uudemmallalla teknologiallaan Pian negatiivin. (Wilson 1978.)

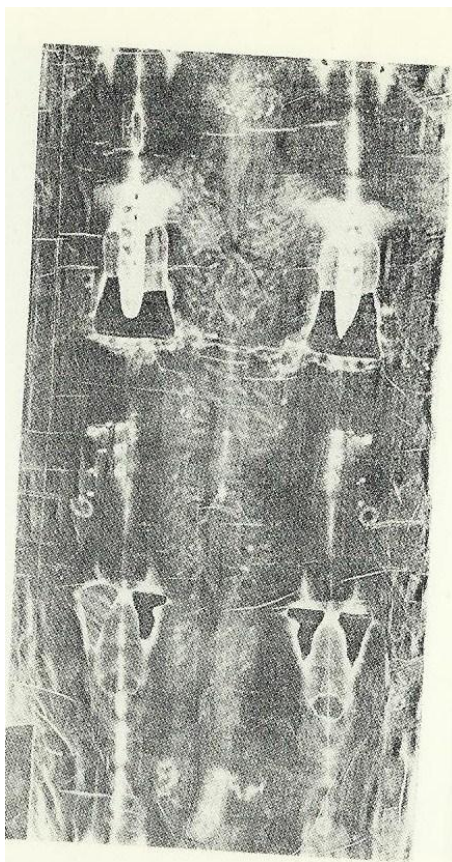

Kuva 6. Giuseppe Enrien valokuva v.1931.

Käärinliinan kuvaa on analysoitu lääketieteellisissä piireissä. Hahmoa on tutkittu tarkkaan, saaden näin selville hahmon pituudeksi 181cm. Näin ollen melko pitkä Välimeren seudun asukkaaksi, mutta se ei ollut mitenkään poissuljetun

poikkeuksellista tutkijoiden, Judica-Cordiglian sekä Vignonin mukaan. Hänen kasvonsa olivat sopusuhtaiset ja iäksi tukijat määrittelivät noin 30-45 vuotta. Tutkijat sanoivat haavojen, veren ja ruoskan jälkien olevan anatomisesti niin moitteettomia, että oli mahdotonta pitää niitä kenenkään taiteilijan tekeminä. (Wilson 1978,31.)

Vuonna 1995 tehdyt DNA-testit osoittivat verijälkien olevan aitoja ja vainajan olleen mies. Tutkijoiden mukaan kuva on syntynyt kankaalle äärimmäisen voimakkaan ja lyhytaikaisen lämmön tai valon purkauksesta, joka vaikuttaa yhtäaikaaisesti niin ylös- ja alaspäinkin. Samankaltaisen kuvan saa esimerkiksi kokeessa jossa kuuma rauta tuodaan lähelle pellavakangasta. (Martikainen 2007.)

Kuva 7. Käärinliina nurjalta puolelta.

Vuonna 2000 käärinliinaa tutkinut tekstiilianalyttikko tohtori Mechthild Flury-Lemberg tarkasteli käärinliinaa nurjalta puolelta ja huomasi että siinä käytetty ompelutekniikka tunnetaan ainoastaan ajan laskumme alun Palestiinasta löytyneissä kankaissa. Myös vuonna 2005 tehdyssä tutkimuksessa jossa kemialliseen analyysiin

perustuvissa tuloksissa tohtori Raymond N. Rogers osoittaa kankaan olevan n.2000 vuotta vanha. (Martikainen 2007.)

4. VALKOINEN

4.1. Väri

Isaac Newton osoitti 1676, että auringon niin sanotusta valkoisesta valosta saadaan punaista, sinistä, vihreää, oranssia ja violettiä jakamalla ne kolmikulmaisella prismalla kirjon väreiksi. Auringon valo ohjataan reiän läpi prismaan. Prismassa valkoinen valo hajoaa kirjon väreiksi. Värit muuttuvat nauhamaisesti edellämäinnittuihin väreihin. Kun kirjo kootaan takaisin yhteen, on tuloksena jälleen valkoinen valo. Valkoinen on neutraaliväri, se saa voimansa yhdistettynä muihin väreihin. Mustan kanssa se luo dramaattisen vaikutelman, keltaisen kanssa se luo elävyyttä. (Itten, 1987.)

Lyijyvalkoinen, on väripigmentti jota on käytetty maalauksissa aina 1800-luvulle asti. Tekniikka jossa lyijy eristetään mineraaleista, on todistettavasti ollut käytössä jo n.2300 eKr. tekniikassa on kyse hapon aiheuttamasta metallin korroosiosta. Lyijyvalkoisesta saadaan lyijymönjää, jota on käytetty itämaisissä taiteissa jo 500 eKr. Kiinassa, Intiassa ja Persiassa. Lyijyvalkoinen oli ehdoton taidemaalareille, jotka halusivat saada läpikuultamatonta pintaa. näin oli myös mahdollista maalata tummalle pohjalle peittävällä valkoisella. Varhaisimmat vaihtoehdot valkoiselle värille, kuten liitu tai luujauhe eivät tuoneet tarvittavaa peittävyttä. (Ball 2001.) Vaikkakin lyijyvalkoinen oli taiteilijoiden suosima satojen vuosien ajan, oli se myös hengenvaarallinen ja monet taiteilijat kuolivat sen aiheuttamaan myrkytykseen. Lyijyvalkoista käytettiin myös kauneudenhoitoon muinaisesta Egyptistä lähtien, vielä 1800-luvun loppupuolella sitä oli lisääneenä kauneusvoiteessa joka lupasi nuoruutta ja kaunista ihoa käyttäjälleen. Kovin vanhoiksi eivät käyttäjät ehtineetkään elää, ennenkuin kuolivat lyijymyrkytykseen. (Finlay 2002)

4.2. Symboliikka

Monissa kulttuureissa valkoinen yhdistetään puhtauteen, kauneuteen ja viisauteen. Sodassa nostetaan valkoinen lippu antautumisen ja rauhan merkiksi. Enkelit kuvataan usein valkoisiin pukeutuneina, valkoisen untuvaisen pilvenhattaran päällä. Valkoista on uusi ja puhdas lumi, joka edustaa kuin uutta alkua. Valkoinen edustaa neitseellisyyttä, ja viattomuutta. Länsimaissa valkoinen on arvokkuuden, ylellisyyden ja juhlan väri, tunnetuimpana juhlavärinä sitä käytetään nykyään morsiuspuvuissa. Valkoinen väri morsiuspuvussa yleistyi vasta 1900-luvun alussa, tätä ennen morsian pukeutui omiin parhaimpiin vaatteisiinsa. Kun valkoinen väri morsiuspuvuissa yleistyi, katsottiin sen aluksi kuuluvan vain neitsytmorsiammille. Vaikka nykyään se on yleistynyt kaikkien käyttöön. Tosin vieläkin huntua pidetään sopivana ainoastaan ensimmäistä kertaa avioituville. Myö rippialba sai valkean värin kirkon vaihatessa juhlavärinsä valkoisesta ennen esintyneeseen mustaan. Kristinuskossa on valkoinen aina ollut keskeisenä värinä. Jeesus kuvataan aina valkoisiin pukeutuneena. Pyhää henkeä kuvaa valkoinen kyyhky. Kasteen saavat lapset on puettu valkoiseen kastepukuun jo satoja vuosia. (Hintsanen 2000)

Vaikka valkoinen väri on yleisesti mielletty meidän kulttuurissamme juuri kaiken edeltävän kauniin ja viattomuuden merkiksi, on se toisissa kulttuureissa symboliltaan aivan päinvastainen. Kiinassa ja Japanissa valkoista pidetään surun ja kuoleman värinä. Vaikkakin se myös samaan aikaan merkitsee samaa kuin meidän länsimaisessa kulttuurissamme. (Hintsanen 2000.) ja (Reid 2003.)

5.SUUNNITTELU

5.1. Alku

Opinnäytteen aiheeni tuli minulle sattumanvaraisesti. Mieleni risteili erilaisten teemojen keskellä saamatta otetta kuitenkaan mihinkään. En halunnut tarttua johonkin mikä ei tuntunut itselleni merkitykselliseltä. Antaen mielelleni aikaa, pohtimatta mitään sen enempää tuli mieleeni valkoinen. Vain pelkkä väri, ja pakottava tarve käyttää sitä. Aloin pohtia kuinka saan siitä jotain mielenkiintoista, värinä se ei ollut koskaan erityisemmin kiinnostanut minua. Valkoinen kangas oli aina täytettävä väreillä. Valkoinen maalaus pohja oli merkki vain huonosta mielikuvituksesta.

Aloin pohtia mitä kaikke valkoinen merkitsee, tai minkälaisia mielikuvia se tuo mieleeni. Ennen muuta viattomuus ja hengellisyys ovat vahvimmat mielikuvat mitä sain väristä.

Minua on pitkään kiehtonut kaikki tuntematon mitä kuolemaan liittyy. Niin kauan kuin muistan olen pohtinut näitä asioita. Enemmän tai vähemmän ne ovat näkyneet töissäni. Olen miettinyt miksi toiset lähtevät aiemmin? Kuka sen päättää vai onko se kohtalo? Miltä se tuntuu?

5.2. Ideointia

Kun tutut, mutta laihtuneet kasvot lepäävät tyynyn päällä. Silmäsi kyllä näkevät vaikka ovatkin väsyneet. Tiedämme missä olet ja miten tässä käy. Ei siitä tarvitse nyt erikseen puhua. Ei tarvitse puhua mitään, vain olla vieressä. Uskoin niin että tästä taas selvitään, mutta ei nyt enää. On liian myöhäistä. Se on liian pitkällä. Haluaisin sanoa että anteeksi kaikesta. Mutta en sano. Sanon sen sitten huomenna. Mutta huomenna kun tulit, sinä olit jo lähtenyt. –Minttu Husu-

Kokemuksistani lähdin rakentamaan idea pohjaa mallistolle. Kuolema oli siis kantava teema, ensimmäinen ajatukseni oli käsitellä henkien maailmaa ja keskittyä yliluonnollisiin ilmiöihin. Kuitenkaan en saanut tarvittavaa määrää irti tästä kategoriasta. Suunnittelullisesti en löytänyt mielenkiintoisia lähteitä tai kuvia, joista olisin voinut inspiroitua. Henget ja kaikki yliluonnollinen selittämätön on hyvin mielenkiintoista itseni mielestä, mutta asiallista taustaa hyvin niukalti saatavissa. Muutenkin löytämäni lähdeaineisto aiheeseen oli hyvin ympäröörä, eikä osannut vastata kysymyksiini ja tiedon tarpeeseeni.

5.3. White Noise

Mallistoni nimeksi jäi henkimaailman tutkimisen jälkeen White noise-valkoinen kohina. Sillä on monia merkityksiä, se on käytössä myös tieteen ja musiikin alalla. Mallistoni nimeksi se päättyi, koska se sopi minusta erinomaisesti myös lopulliseen

teemaani. Mieleeni tämä sana oli jäänyt joskus muutamia vuosia sitten katsottuani elokuvan, jossa otettiin yhteyttä kuolleisiin jonkinlaisella radiolla. Sillä nauhoitettiin ääntä, jonka uskottiin olevan jonkun edesmenneen viesti tuonpuoleisesta. White noise oli taajuus jossa, ääni kuului.

EVP- Electronic Voice Phenomenon puolestaan on ymmärrettävää nauhoitettua ääntä jolla ei ole fyysistä selitystä. Äänien uskotaan olevan edesmenneiden ihmisten. (Association Trans Communication 2010.)

5.4. Lopullinen idea

Alkuperäinen ideani pysyi malliston suunnittelun taustalla ja aloin etsiä tietoa konkreettisemmasta lähdeaineistosta. Etsin Internetistä ja kirjastosta kuolemaan liittyvää tietoa ja aineistoa josta saisin ideoita toteutukseen. Lähtökohtaisesti aikomukseni oli tehdä mekkoja, joissa olisi jotain joka erottaisi ne joukosta.

Kuva 8. Moodboard (Liite 1)

Kuva 9. Moodboard 2 (Liite 2)

Ylemmässä mielikuvakartassa hain tunnelmaa valkoisesta väristä. Keskellä ylhäällä maisema kuva talvisesta luonnosta, jonka herkkyyks oli mieleeni. Sen alapuolella maalaus jossa valkoinen näytti utuiselta ja kauniilta. Vasemmalla oleva mekko on kuva surupuvusta. Siinä kiinnitin huomioni suureen huntuun. Oikealla kuva kokonaan valkoisesta mekosta, johon on saatu mielenkiintoa jättämällä selkä avonaiseksi. Alemmassa kuvassa on kuvia surupuvuista eri vuosikymmeniltä. Niissä huomioin erityisesti juuri hunnut ja päähineet, sekä vyötärön korostamisen. Oikeassa yläkulmassa on kuva ruumispuusta jota käytetään ruumisarkun sijaan. Sen lisäksi moodboardiini sen ympärille sidottujen liinojen takia. Mielestäni se oli mielenkiintoinen yksityiskohta. Ruumispussi on kuin kääriinliina, joka on kääritty vainajan ympärille.

Mallistooni luonnostelin mekkoja, joiden pääpaino oli helmojen pituudessa ja kerroksellisuudessa. Tasapainona sille sai yläosa olla paljastavampi.

Kuva 10. Luonnoksia malleista (Liite 3)

Ylhäällä kuva luonnostelemistani malleista. Käärinliinan inspiroima tema näkyy asujen yläosissa. Näistä malleista valitsin lopulta kolme asua mallistooni, joista toteutin yhden.

6. TOTEUTUS

6.1. Valitut mallit

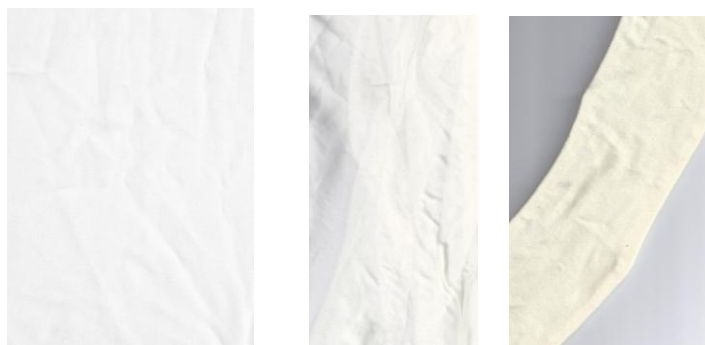
Mallistoni asuiksi valitsin kolme malleiltaan erilaista vaatetta. Niistä tekee kokonaisuuden kaikkiin asuihin kuuluvat päähineet tai hunnut. Laskeutuvuus ja kaitalemaiset kappaleet yläosissa ja lantiolla tekevät niistä kokonaisuuden. Myös kuten valmistamassani asussa, on kahdessa muussakin yksityiskohtana painettua tekstiä päähineissä. Valmistettavaksi vaatteeksi valitsin keksimmäisen asun. (Kuva 10.)

Kuva 11. Valitut mallit (Liite 4)

6.2. Materiaalit

Kankaat valmistukseen löytyivät sattumalta kangaskaupan ale-korista. Vertailin erilaisia valkoisia kankaita, etsin sävyeroja jottei sama värisävy valtaisi koko asua. Valitsin luonnonvalkoista trikookangasta, läpikuultavaa sifonkia ja puhtaanvalkoista puuvillakangasta.

Kuva 12. Valitut kankaat

6.3. Toteutus

Olin päättänyt valmistaa asun muotoilemalla. Koulussa olin muotoillut aiemmin vain yhden kerran ensimmäisellä vuosikurssilla. Taito ei ollut siis kovin vahvasti muistissa, mutta päätin kokeilla. Muotoilin ensin alushameen ja hahmottelin yläosaa trikookankaasta.

Kuva 13. Takaosan muotoilu

Kuva 14. Etuosan muotoilu

Hameessa on yksi sauma keskellä takana, sillä se on leikattu kaartuen takaa alemmaksi. Se antaa lisää ilmettä hameelle ja toimii muutenkin kokonaisuudessa. Etupuolella hahmottelin muotoja yläosaan. Tarkoitukseni oli ommella kappaleet yhteen edestä keskeltä joka tekisi käytön helpommaksi.

Hame on yläkautta puettava. Ompelin kuminauhan etupuolelle vyötärölle, joka helpottaa pukemista ja pitää hameen yllä. Sifonkia laskostin alushameen päälle. Koska asussa painotus oli takana, tein hameeseen keskelle taakse rypytykset sifongista.

Kuva 15. Hameen yksityiskohta

Etiosa hameessa pysyi yksinkertaisempana. Halusin mallistoni pysyvän pelkistettynä joten liika koristeellisuus ei sopinut ideaani. Hameessa oli kahta sävyä. Alushameen puhtaasti valkoinen ja sifongin kemaisempi sävy. Yläosan yhtenäinen luonnonvalkaisu riiteli mielestäni alaosan kanssa. Kokeilin alushameen puhtaasti valkoisen puuvillan yhdistämistä yläosaan trikoon kanssa.

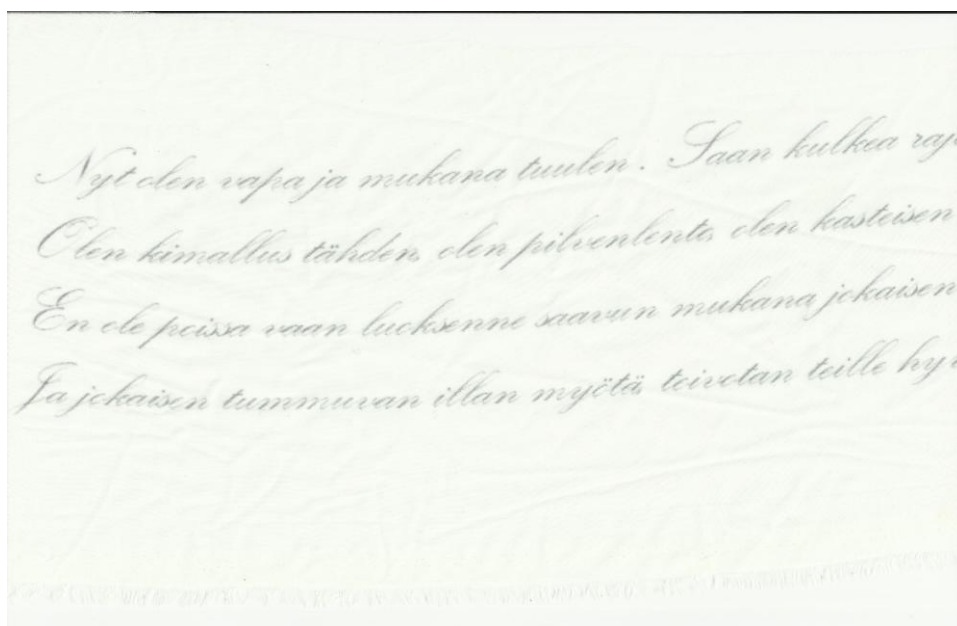
Kuva 16. Yläosa kaksisävyisenä

6.4. Runo ja painatus

Kaikkiin malliston asuihin kuului huppu joihin tulisi runopainatus. Valmistamaani asuun olin ajatellut kahta Eino Leinon (1878-1926) runoa. Molemmat runot olivat hyvin suosittuja kuolinilmoitusten yhteydessä. Siksi ajattelin sen sopivan erittäin hyvin juuri tähän mallistoon. Painamakseni runoksi valitsin *Hyvää Yötä*.

Nyt olen vapaa ja mukana tuulen, saan kulkea rajoilla ajattomuuden. Olen kimallus tähden, olen pilven lento, olen kasteisen aamun pisara hento. En ole poissa vaan luoksenne saavun, mukana jokaisen nousevan aamun. Ja jokaisen tummuvan illan myötä, toivotan teille hyvää yötä.

Halusin runon näkyvän hailakasti kankaalta. Värinä ajattelin vaalean harmaata joka ei olisi niin kova kuin musta painatus. Kirjoituksen haluisin olevan vanhan aikaista kaunokirjoitusta suurine koukeroineen. Kaunokirjoitus painatuksena sulki pois valokaavion tekemisen ja painamisen kankaalle käsin. Liian yksityiskohtainen ja pieni printti olisi ollut hankala toteuttaa. Myös painaminen käsin ohuelle ja liukkaalle kankaalle olisi tuonut haastetta. Päädyin digipainoon, sillä saisin tekstistä juuri niin yksityiskohtaisen kuin olin halunnut. Fontiksi tekstille valitsin Kunstler Scriptin, joka oli hakemaani kaunokirjoitusta.

Kuva 17. Koepala

Koepalassa on kokeiltu kuinka hyvin tekstin valittu väri näkyy kankaalla. Harmaa toimi hyvin, se ei ollut liian hyökkäävä, vaan näkyi juuri sopivan himmeästi valkoiselta pohjalta. Painettua kangasta käytin hameen takaosassa sekä käännettävän hupun toisella puolella.

Kuva 18. Huppu.

6.5. Asujen kuvaus

Mallistoni kuvauspaikaksi olin suunnitellut hautausmaata. Aikomukseni ei ollut ottaa hautakiviä kuviin. Enemmänkin hain tiettyä tunnelmaa paikasta. Olen usein kävellyt siitä ohitse ja kiinnittänyt huomion ympäröivään kiviaitaan, joka toimisi hyvänä rekvisiittana (Kuva 19). Halusin kuvat otettavan illalla jolloin hautausmaalla olisi rauhallisempaa. Kuvat kertoivat eksyneä sielusta, joka suree menetettyä elämäänsä. Eikä usko olevansa poissa. (Kuva 20). Koska asun olin tehnyt omien mittojeni mukaan, olin itse mallina kuvauksissa. Kuvaajana toimi luokkatoverini Jenni Kaarnais.

Kuva 19. Valokuva vaatteesta (Liite 5/1)

Kuva 20. Valokuva vaatteesta (Liite 5/2)

Kuva 21. Valokuva vaatteesta (Liite 5/3)

7. PÄÄTELMÄT

7.1. Tutkimuskysymykseen vastaaminen

Projektin alussa pohdin, kuinka saan surupuvun ja käärinliinan teeman sopimaan yhteen. Mielestäni onnistuin tässä hyvin. Surupuvussa minua inspiroi pähineet, kapea vyötärö sekä helmojen kerroksellisuus. Käärinliinamainen rakenne antoi omaa ilmettä yläosalle.(Kuva 21.)

Pohdin myös kuinka saisin asuista pelkistettyjä ja keveitä. Keveyttä vaatteeseen tuo sifonki, joka on alushameen päällä. Sen ilmavuus antaa köykäisen vaikutelman. Asut ovat pelkistettyjä, ilman turhia koristeellisuuksia. Painetun tekstin osuuskin on rajoitettu. En halunnut painatusta kuin vain pariin kohtaan, antamaan sisältöä ja erilaisuutta vaatteeseen.

Viimeisenä pohdin että kuinka saisin asut näyttämään muulta kuin hääpuvulta. Kokonaan valkoinen mekko tuo tietenkin ensimmäisenä mieleen hääpuvun. Minun vaatteeni poikkeaa siitä teksti painatuksella. En ainakaan ole vielä nähnyt yhtäkään hääpukua, jossa olisi runoa painettuna kankaalle. Myös yläosan malli ratkaisut ovat ainankin perinteisestä hääpuvusta poikkeavia.

7.2. Suunnitteluprosessi ja aikataulu.

Suunnitteluni lähti liikkeelle hiljaisista mielikuvista pääni sisällä. Ensin minulla ei ollut tiedossa kuin väri jota halusin käyttää. Pian alkoi hahmottua idea. Vaikkakin alkuperäinen suunnitelmani toteuttaa mallisto perustuen yliluonnollisiin ilmiöihin ja valkoiseen kohinaan ei toteutunut. Sain toteuttaa itseäni henkisesti ja fyysisesti työn aikana. Jouduin muistelemaan asioita joita en ollut ajatellut pitkiin aikoihin. Se tuntui puhdistavalta.

Opinnäytetyö projektin alussa jo tiesin, etten haluaisi yhteistyökumppania. Halusin työn olevan minun näköiseni. En halunnut kenenkään muun päättävän sitä puolestani. Ja koska työ oli henkilökohtainen, ei kukaan olisi voinut ymmärtää mitä haen sillä takaa.

Aikataulussa pysyminen oli haastavaa. Käytin alussa liikaa aikaa pohdiskeluun ja suunnitteluun. Lähdetietojen hankinta, sekä kirjoihin ja Internet sivuihin perehtyminen vei enemmän aikaa kuin olin kuvitellut. Nopeasti sain kuitenkin rutiinista kiinni.

Muotoillessani nukan päälle, jouduin miettimään tekemääni monta kertaa uudestaan , koska minulla ei ollut asiasta paljoa kokemusta. Vaatteen valmistus onnistui mielestäni melko hyvin. Asu istuu hyvin päälle, ja on käyttökelpoinen. Minua jäi kuitenkin harmittamaan, etten ehtinyt toteuttaa kuin yhden vaatteen. Aion nyt työn ulkopuolella valmistaa kaksi muuta asua mallistosta.

Ilman mielenkiintoista aihetta, olisi työn tekeminen ollut paljon haastavampaa. Motivaatio pysyi yllä koko prosessin ajan, koska aihe oli itseni valitsema ja siksi mieleinen.

7.3. Tulevaisuuden suunnitelmat

En osaa sanoa tulevaisuudesta vielä. Sen verran tiedän, että jatkan suunnittelua ja vaatteiden valmistusta omalla ajallani. Haaveenani tietysti on saada asuja markkinoille, mutta sitä ennen on tehtävä paljon töitä. Haluan valmistaa vaatteita, joilla on tarina. Minusta se tuo enemmän mielenkiintoa suunnitteluun. Vaatteita voi työstää ja peittää asusteilla loputtomiin. Mutta minusta kauneinta on pelkistetty yksinkertaisuus ja uskallus olla oma itsensä.

LÄHTEET

Aalto, Satu 1999: Suuri Perinnekirja. Karisto Oy:n kirjapaino, Hämeenlinna.

Association Trans Communication 2010: <http://atransc.org/> (Viitattu 7.11.2010)

Ball, Philip 2001: Kirkas Maa miten värit syntyivät. Terra Cognita Oy. Helsinki

Burrows, Alistair 2010: Art of Mourning: www.artofmourning.com (Viitattu 17.10.2010)

Finlay, Victoria 2002: Värimatka. Otava, Helsinki.

Heikkilä, Kai. Jokivuori, Pertti 1994: Kuoleman Salaisuus. Gummerus, Helsinki.

Hintsanen, Päivi 2000: Coloria.net: www.coloria.net (Viitattu 17.10.2010)

Itten, Johannes 1987: Värit taiteessa. Kustannus Oy taide. Saksan Liittotasavalta.

Koivunen, Hannele 1997: Hiljainen tieto. Otava, Helsinki.

Martikainen, Jouko 2007: Torinon käärinliina. Suomen Teologinen Instituutti. www.teolinst.fi
(Viitattu 2.11.2010)

Nuutinen, Ana 2004: Edelläkävijät: Hiljainen, implisiittinen ja eksplisiittinen tieto muodin ennustamisessa. Taideteollisen korkeakoulun julkaisusarja. Gummerus, Helsinki.

Pietet-täyden palvelun hautaustoimisto 2010: Hyvää yötä. <http://www.pietet.fi/index.php?k=3576>
(Viitattu 7.11.2010)

Raamattu 1975: Johanneksen evankeliumi. Suomen piipiasseura. Hämeen kirjapaino, Tampere.

Reid, Lori 2000: Terveyttä ja elinvoimaa väreistä. Gummerus.

Robokopp 2010: Death and the lady. <http://www.musicanet.org/robokopp/english/asiwoomi.htm>
(Viitattu 7.11.2010)

Taive, Ilmari 1990: Suomen Kansankulttuuri. Mäntän Kirjapaino, Mänttä.

Taylor, Lou 1983: Mourning Dress a costume and social history. George Allen & Unwin. UK.

Virtanen, Leea 1999: Suomalainen Kansanperinne. WSOY, Helsinki.

Wilson, Ian 1978: Käärinliinan arvoitus.WSOY, Helsinki.

KUVALUETTELO

Kuva 1. Viitekehys	7
Kuva 2. Havainnointi suunnitteluni kulusta	9
Kuva 3. Queen Mary, F.Flouetin maalaus 1559-61. (Taylor 1983,81)	12
Kuva 4. Hautajaissaattue 1700-luvulla (Taylor 1983,97)	13
Kuva 5. Suruajan puolivälin muotia v.1901 (Taylor 1983,148)	14
Kuva 6. Giuseppe Enrien valokuva käärinliinasta v.1931(Wilson 1978,82)	16
Kuva 7. Käärinliina nurjalta puolelta (Wilson 1978,83)	17
Kuva 8. Moodboard	21
Kuva 9. Moodboard 2	22
Kuva 10. Luonnoksia malleista	23
Kuva 11. Valitut mallit	24
Kuva 12. Valitut kankaat	24
Kuva 13. Takaosan muotoilu	25

Kuva 14. Etuosan muotoilu	25
Kuva 15. Hameen yksityiskohta	26
Kuva 16. Yläosa kaksisävyyisenä	26
Kuva 17. Koepala	27
Kuva 18. Huppu	28
Kuva 19. Valokuva vaatteesta	29
Kuva 20. Valokuva vaatteesta	30
Kuva 21. Valokuva vaatteesta	31

Kuvat 19-20 kuvannut Jenni Kaarnais.

LIITELUETTELO

Liite 1. Moodboard

Liite 2. Moodboard 2

Liite 3. Luonnoksia malleista

Liite 4/1. Valitut Mallit

Liite 4/2 Valitut mallit

Liite 4/3 Valitut mallit

Liite 5/1 Valokuvia vaatteista

Liite 5/2 Valokuvia vaatteista

Liite 5/3 Valokuvia vaatteista